

יד:

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(א) ויטעה מה כל הענין.
 (ב) לקמן פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ג) ללול ב' ויטעה מה.
 (ד) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ה) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ו) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ז) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ח) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ט) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (י) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יא) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יב) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יג) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יד) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (טו) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (טז) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יז) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יח) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (יט) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כ) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כא) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כב) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כג) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כד) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כה) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כו) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כז) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כח) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (כט) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.
 (ל) ויטעה פ' ח"ו ח"ט פ"ג.

נעליל לעיר. במסופסם לכל שקרוב הוא לעיר וזו מכל עירות: (א) פני. מקום לפנים מן מומת העיר ועדן כירושלים לכל דבריו: מאלף. זקן ממלא לסנהדרין חוץ ללשכת הגזית שהיתה בהר הניב: יכול ספס המראסו המראה. לידון כהנא: אילימא. דנפוק מקמלן והווי אופן שנתון והמרה על דבריהם מאי אריא מקום גורם ויטעו לי דלפטור משום דילמא הנך דכלישה כותיה כניסא להו: שרדך אגן הספר. כמיז ודרשין באחד דיני ממונות (לקמן טו.) אל יחסר המוצ אס נאךך אחד מהן ללאח אס יש סס עשרים ושלשה כנגד סנהדרי קטנה יוצא ואס לאו אינו יוצא: על העיר. על ירושלים ורצין לקדש המוספת בשמי מדרות ושרי כדלמירין נשבעות (ד' יד.): הקדים. הקמין: סנהדרי. דריויליא נשבעו: לקוחות. סומרים נקדיאס נשואמ: כס אכס מוראס. אשכ רכ ספס כדלמיר נכחכות פ' אלו נערות (ד' ט.) אמר רב ספס אמרה לי נת אלא סוראס כו' והיתה עושה לעזמה: ליגורא. מולג קטן שטוין צו וסכ: כשמואל. לקמן נשמעמין: עשרה כסניס כסובין. נפדיון הקדשות שלשה נפרשת ערמין' שהיא לראשונה ושלשה נפדיון כהסיה (א) וארבעה נפדיון כהסיה (ב) ודכסוי כקרקעות (ג) אילימא משום דכסוי כסו שלשה. כהניס נפדיון כהמה דהיינו פדיון הקדש והוא הדין לשאר הקדשות: פסני נאכרעט אלהה סתן הקרקעות השעה וכוון. אלה משום הכי נעי קרקעות עשרה משום דפרשה אחרונה היא ודכסילי פרשת הקרקעות כסו נשלמו (א) כהניס ותלמד ממנונת כמנוניה (ב). לכתן מהיה אחחמו לא (ג) ממניין דלאו כערכך הכהן ומשך לו הכהן ויכולא כהן: הקדשות. דהיינו פדיון כהמה עמלה שהיא אמלעית ומשלמי כה שימא כהניס דהא דכתיבא לה פרשת ערכין גבה ניכעי שימא: ערך לא שירן גבי כלס אלא כלסם ונתון לפי שני כמו שכחז נפרשה: האומר

מתני' דלא כי האי תנא. מימה חי משום דמתי' לא חשיבא מלך וכסן גדול הי"ג אשכחן גבי אין מוספיין על העיר דבעיין מלך ושיא' ואוריס ומומיס וז' מדרות ושיר דמתן כפי"ג דשבעות כדלמיר גמ' (דף טו.) ו"ל דכלל הניכו לא חשיב כוליה מיני אלא שבעים וז' לחודיהו אכל הכא דסני גב' או כה' אס אימא דלרין מלך וכסן גדול הוה ליה למיתני כהדיא: מלמד שהמקום נורם. ואע"ג דכמעשר שני כתיב נמי מקום ומעשר שני נאכל בכל העיר הכא גבי סנהדרין לא מקרי מקום אלא לשכת הגזית ממון למתנה שביטה כדלמיר כליהו מקומן (ובסיח דף נד:) גמירי דסנהדרין נחלקו של יהודה וסביטה נחלק בנימין אכל בית פגי "ע"ק דדינו כירושל' כדלמיר כהשוכר את הפועלים (ב"מ דף ז.) והא נעי מומתה כגון דשדו לפנים ממומת בית פגי וכפרת המודה (מנחות דף עט:) אמרין השמות את ההנה ולחמה חוץ לבית פגי לא קדש את הלמס ולא דווקא לבית פגי אלא אפי' כירושלים אין שן מקומו וכדלמיר נפ"ק דשבת (דף טו.) מי שנה קודם שחזר הבית גלתה סנהדרין וישנה לה נמנות ומפרש הכס שלא דנו דיני נפשות ואמרין כפרת כמלא דלאש השנה (דף ז.) עשר גלוית גלתה סנהדרין מלשכת הגזית לחנות וממנות כירושלים (ס): אילימא דרבר הרשות מי נפקי. ואחר תמיד של צין הערכים שהיו הולכין ביניהם כדלמיר' בהגמקין (לקמן פס:) היה הולך כל אחד ואחד לאלו ולא מממני שמואל כולן צימד: אלא יחסר המוצ. כדלמיר (א) שחם הולך אחד מהן ללאח אס יש כה כ"ג יוצא ואס לאו אינו יוצא והיינו כמנונה דעל חד תרי ואע"ג דקמס מויגה על חד תלת כדלמירין כרס ממוילא יין (עגפ דף טו.) וסס) היינו דווקא רכא שהיה רגיל למוגז אכל שחא כמפשט המנונה על חד תלת אכל שחר בני אדם האוהבין יין חוק אין מחגיך אלא על חד תרי כדמשמע בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

תורה אור השלם

1. ויבאו ויבני ושטתק ויבדדו אל הערים אשר סביבה ההלל:
2. מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומוט ויבדדו אל הערים אשר סביבה ההלל:
3. ויבאת אל הביתים הולמים ואל השטות אשר יהיה בימים הרם ודרשת ויבדדו לך את דבר דברס י"ט
4. כי יפלא מנך דבר למשפטו כן דם לרם כין רין לרין וכן נגע לנגע דבר ריבת בשירוף וקמית ועליית אל המוקם אשר יבדדו י אלהך בה דברס י"ח
5. שרדך אגן הספר אל יחסר המוצ כמנר ערמת חמיס סנהד בששענו: שיר השירים ג

היה הולך כל אחד ואחד לאלו ולא מממני שמואל כולן צימד: אלא יחסר המוצ. כדלמיר (א) שחם הולך אחד מהן ללאח אס יש כה כ"ג יוצא ואס לאו אינו יוצא והיינו כמנונה דעל חד תרי ואע"ג דקמס מויגה על חד תלת כדלמירין כרס ממוילא יין (עגפ דף טו.) וסס) היינו דווקא רכא שהיה רגיל למוגז אכל שחא כמפשט המנונה על חד תלת אכל שחר בני אדם האוהבין יין חוק אין מחגיך אלא על חד תרי כדמשמע בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

גלוין הש"ס

רש"י דה"ב בית פאני פקום לפנים. פנין ממונת דף טע ע"כ נכ"ח ד"ה חוץ לחומת כ"ס: תוס' ד"ה בית פאני ובי' אפי' דרשו כירושלים. פ' פ"א משנה ח' דכלס כרס"י: ר"ה נגע ובי' לא בעי שלישה. עין ר"ה דף פ"א מופ' ד"ה ויבדדו:

בני רבי ירמיה בשלשה ומטילין לתוך כים אחד כהו תא שמע ה"איש ושתי נשוי פודין מעשר שני שאין דמוי דיעוין דילמא כגון רב פפא וכת אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו "צינורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר "שמואל עשרה כהנים כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסגי בארבעה וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות השעה וכוון אלא מאי דמשלמו בהו עשרה הקדשות דמשלמי בהו שיתא ליבעו שיתא קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין א"ר גידל אמר רב כאומר ערך כלי זה עלי דא"ר גידל אמר רב האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ח"ו ח"ט פ"ג. לאו ממניין דלאו אשומא כתיב:

בני רבי ירמיה בשלשה ומטילין לתוך כים אחד כהו תא שמע ה"איש ושתי נשוי פודין מעשר שני שאין דמוי דיעוין דילמא כגון רב פפא וכת אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו "צינורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר "שמואל עשרה כהנים כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסגי בארבעה וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות השעה וכוון אלא מאי דמשלמו בהו עשרה הקדשות דמשלמי בהו שיתא ליבעו שיתא קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין א"ר גידל אמר רב כאומר ערך כלי זה עלי דא"ר גידל אמר רב האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

מוסף רש"י

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

בני רבי ירמיה בשלשה ומטילין לתוך כים אחד כהו תא שמע ה"איש ושתי נשוי פודין מעשר שני שאין דמוי דיעוין דילמא כגון רב פפא וכת אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו "צינורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר "שמואל עשרה כהנים כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסגי בארבעה וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות השעה וכוון אלא מאי דמשלמו בהו עשרה הקדשות דמשלמי בהו שיתא ליבעו שיתא קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין א"ר גידל אמר רב כאומר ערך כלי זה עלי דא"ר גידל אמר רב האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

בני רבי ירמיה בשלשה ומטילין לתוך כים אחד כהו תא שמע ה"איש ושתי נשוי פודין מעשר שני שאין דמוי דיעוין דילמא כגון רב פפא וכת אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו "צינורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר "שמואל עשרה כהנים כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסגי בארבעה וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות השעה וכוון אלא מאי דמשלמו בהו עשרה הקדשות דמשלמי בהו שיתא ליבעו שיתא קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין א"ר גידל אמר רב כאומר ערך כלי זה עלי דא"ר גידל אמר רב האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):

בני רבי ירמיה בשלשה ומטילין לתוך כים אחד כהו תא שמע ה"איש ושתי נשוי פודין מעשר שני שאין דמוי דיעוין דילמא כגון רב פפא וכת אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו "צינורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר "שמואל עשרה כהנים כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסגי בארבעה וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות השעה וכוון אלא מאי דמשלמו בהו עשרה הקדשות דמשלמי בהו שיתא ליבעו שיתא קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין א"ר גידל אמר רב כאומר ערך כלי זה עלי דא"ר גידל אמר רב האומר

בשליה הוה (ב"מ דף ט.) וסס) שהיתה מויגתו משונה דלמיר רכא מויגה דדי מידע ידע ואמר נמי ככילד מעבדין (ש"ע דף נג.) דמיא היא מויגה למויגה דרכא כניה דרכ דוסף כר חמא וי"מ אל יחסר המוצ שלא יחסר גמימירא מ"ג שהוא חמשים אכל אי חסר מ"ט אין לחוש דמשמירי כ"צ ואין כ"ד שקול ומוספיין עליהס אחד הרי כלן כ"ג (א):